

ben szükség van valami olyasmire, aminek gyökérszerepe van életünkben. Az pedig a hit. Vele kapaszkodunk a szilárd talajba, rajta keresztül újul meg napról napra az életerőnk. Életünk eme fő gyökerét nem vágthatjuk át, nem bánt-hatjuk és nem sérthetjük meg. (Popper Péter)

Az Isten Lelkétől vezérelt ember egyházának és népének kovásza, azaz a közösségi élet fejlesztője, a haladás ösztönzője és előmozdítója kell legyen. Ismerd fel, Testvérem, az Isten Lelke által, hogy az élet a lehetőségek teljessége, az élet az, amivé lehetünk. Használjuk ki Isten e legnagyobb ajándékát, hogy valami örökkévalót és örök értékűt tudjunk teremteni. Ámen.

MEGTARTÓ REMÉNYSÉG

Róm 8,24-25.28/a

Kedves keresztyén Testvéreim!

A reménység nélkülözhetetlen tartozéka életünknek. Sokszor nehéz helyzeteinkben, kétségeink, bizonytalanságaink és határozatlanságaink közt nagyobb szükségünk van rá, mint a testi táplálékra:

A vallásos ember, hitéből fakadóan, minden élethelyzetben bizakodó életszemléletű, reménykedő, hisz a dolgok és helyzetek kedvező alakulásában és jórafordulásában. Meg van győződve, hogy küzdelme nem hiábavaló, sziszifuszi munka, hanem van értelme és „fáradozásának szép eredménye” lesz. Magától értetődően a vallásos ember életszemlélete nem is lehet más, hiszen reménységének alapja: hitből fakadó bizakodás a reménység Istenében (Róm 15,13)

Azonban a baj akkor kezdődik, amikor valaki elveszíti a hiten nyugvó reménységét, és úrrá lesz rajta a bizonytalanság, a határozatlanság, a kétségkedés, borúlátás és csüggedés. Az ilyen ember mindennek csak a kedvezőtlen, a rossz oldalát látja, és úgy érzi, nem talál kivezető utat a reménytelennek tűnő élethelyzetből. Erőt vesz rajta az élet vélt értelmetlensége és hiábavalósága, nem látja értelmét további küzdelmének, és menthetetlenül zuhan a mélység, a vég és a halál felé. Megvagyok győződve, hogy minden kiúttalannak és végzetesnek tűnő élethelyzetből van kivezető út! A tényleges és valóságos ok nem a kiúttalanságban keresendő, hanem abban, hogy ilyenkor elveszítjük azt a fogdózt, amely nem más, mint a megtartó reménység.

Pál apostol hangsúlyozza a remény nélkülözhetetlen voltát többször is - a rómaikhoz írt levelében. Meg vagyok győződve, hogy az apostoli figyelmeztető tanítás időszerűségéből ma sem vesztett. Ma is „a reménység által tartatunk meg.” Ma is csak úgy maradhatunk meg, ha visszatérünk a „reménység Istenéhez”, a mi erősségünkhöz. Erre hívja fel figyelmünket Zakariás próféta is: „Térjetekek vissza az erősséghez, reménységnek foglyai” (9,12). De épp ily megnyugtatóan és bizakodóan szól Pál apostol is a felolvasott bibliai versekben.

Az apostol a reménység három alapvető vonására hívja fel figyelmünket, és ezek által akarja megláttatni velünk a remény nélkülözhetetlen szerepét és helyét a mi életünkben.

Vizsgáljuk meg tehát a reménység e három vonását:

1. A reménység: megtartó erő.
2. A reménység: mindig a jövőre mutat és megerősít annak bizonyosságában.
3. A reménység: békeséges tűréssel gyümölcsöző!

1. A reménység: megtartó erő

„Reménységben tartattunk meg” - adja tudtunkra az apostol, és mi önkéntelenül így folytatjuk: és reménység által tartatunk meg ezután is!

Ha csak a mindennapi életünket tekintjük és keressük abban azt, ami a legfontosabb, akkor szinte gondolkodás nélkül mondhatjuk, hogy legfontosabb dolog: reménykedni! Hinni és bízni egy biztos holnapban. Meg vagyok győződve, hogy a hitből fakadó és azon nyugvó reménység lehet egyedül életünk megtartó és lendítő ereje. Mert igaz az a felismerés, hogy nem a szenvedések és fájdalmak, hanem a kétségbeesés és bizonytalanság kerget a halálba és dönt le. Akinek nincs reménye, annak bizonytalan a jövője. Éppen ezért, a reménység azon túl, hogy ígéret a dolgok kedvező alakulásában, tartalmaz valami olyat, ami sokkal több az ígéretnél, és pedig olyan erők birtokosává, hordozójává tesz bennünket, amelynek bírása képessé tesz bennünket a jövő kihívásaival való szembenézésre. Csak ilyen erők birtokában nem bizonytalánodunk el, és nem támad kétségünk a holnapok felől. A reménység ezen erőinek birtokában bizonyossággal tekint az ifjú a jövőbe, midőn elindul megkeresni élettársát, vagy a szülő, aki gyermekek vállalására vállalkozik. De csak ilyen erők birtokában képes legyőzni szenvedését a beteg.

2. A reménység: mindig a jövőre mutat és megerősít annak bizonyosságában

„A remény, ha láttatik, nem reménység, mert amit lát valaki, miért reményli is azt?” - mondja az apostol. Az, amit látunk: vagy a múlté vagy a jelen valósága, de sohasem a jövendőé. Reménykedni - mondja az apostol - csak a jövőben lehet! Éppen ezért minden múlt fele fordulás, nosztalgizálás, sóvárgás és vágyakozás a múlt után önámítás és illúziókergetés, annál is inkább, mert a múlt az idő távolából megszépül és nem a valóságos arcát mutatja, míg a jelen és jövő a maga zord valóságával állít szembe minket nagyon sokszor. Éppen ezért a múltba menekülés nem oldja meg a jelen és jövő feladatait. Aki a múlt fele fordul és azon rágódik, vagy azt próbálja visszasími, annak ereje szétforgácsolódik és nem tud szembenézni a jelen és jövő kihívásaival, könnyörtelenül elbukik. Nekünk a reménység tekintetünket a jövő felé fordítja és megerősít annak bizonyosságában. Éppen ezért nekünk a jelenben munkálnunk kell a jövendőt, bizakodó hittel. Azonban nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy amikor reményeinket a jövőbe vetítjük és várjuk azok megvalósulását, beteljesedését, akkor tekintettel kell lennünk arra, hogy a reményeinknek és vágyainknak is vannak *határai!* De ha ezeket a határokat figyelmen kívül hagyjuk, megszégyenülünk reménységünkben, holott az apostol azt mondja: „a reménység nem szégyenít meg” (Róm 5,5) De hát akkor miért szégyenülünk meg reménységünkben? Azért, mert ha nem ismerjük a reménység határait, ak-

kor hiú és alaptalan reményeket táplálunk, ámítjuk önmagunk, csalóka ábrándokat kergetünk! Ellenben ha ismerjük reményeink határát, és ahhoz tartjuk magunkat, akkor reményeink nem maradnak beváltatlanok. Ennek egyedüli feltétele az önmagunk és embertársaink helyes, tárgyilagos és elfogulatlan ismerete. Jól kell ismernünk szellemi képességeinket, testi adottságainkat, tisztában kell lennünk teherbíró képességeinkkel, kitartásunkkal, hogy ezekhez mértén szabjuk meg reményeink határát, és ne emeljük olyan magasra a mércét, amelyről eleve meg vagyunk győződve, hogy számunkra elérhetetlen. Ilyenkor túlértékeljük önmagunk, és úgy hisszük, hogy Isten öt tálentummal ajándékozott meg, holott csak eggyel, legfeljebb kettővel. Magától értetődő, hogy ezek után reményeink beváltatlanok maradnak, és „megszégyenülünk reménységünkben”. De megtörténhet az ellenkezője is, amikor szerénységből, vagy képességeink ismeretének a hiányában túl alacsonyra helyezük a mércét, alábecsüljük önmagunkat, és olyan beosztásban próbálunk érvényesülni, amelyik túl szűknek bizonyul ahhoz, hogy meg tudjuk valósítani önmagunkat.

De még egy lényeges dologról nem szabad elfeledkeznünk: ismerjük meg alaposan embertársainkat mielőtt reményünket helyezzük beléjük. Kellő ismeret hiányában megtörténhet, hogy többet várunk valakitől, mint amire képes. Ezért van szükségünk alapos emberismeretre. Ha mindezek figyelembevételével mégis megtörténik, hogy a mi reménységünk beváltatlan marad, nyugtasson meg és adjon erőt nekünk annak tudata, hogy „csak azt szabad megsíratni, amit nem lehet újrakezdeni” (Horváth István). Annak, akinek élő reménysége van, az csalódhat százszor, Isten ajándékaképpen a reménység százegyedikszer is megadatik néki.

3. A reménység: békességes tűréssel gyümölcsöző

„Ha pedig, amit nem látunk, azt reméljük, békességes tűréssel várjuk” mondja az apostol. Vagyis, amikor a láthatatlan dolgok felől, a jövő felől reménykedünk, akkor állhatatosaknak, szilárdan kitartóaknak, hűségeseznek és békességesen tűrőknek kell lennünk. Meg kell értenünk azt, hogy ez a várakozás ez nem tértelenség, hanem cselekvő várakozás, cselekvő reménység! A reménységre való várakozás nem mennyei manna várás, hanem hasonlít a magvető reménységéhez, aki reménységgel szórja a magot, mert hiszi, hogy vetni érdemes, de miután a mag kisarjad és szárba szökken, tudja, azt gondozni kell, művelni kell a földet ahhoz, hogy az aratásba vetett reménység beteljesedjen. A reménység beteljesedéséért tenni kell!

Sokszor a mi türelmetlenségünk, állhatatlanságunk zúgolódóvá tesz bennünket, lázadózóvá sorsunk ellen, talán Isten ellen. Ilyenkor megfélemlünk az apostol szavairól! De jusson eszünkbe Ézsaiás próféta intó tanítása: „megtérve és megnyugodva megmaradhattatok volna csöndességben és reménységben, erősségtel lett volna, de ti nem akartátok” (30,15).

De jusson eszünkbe és tudatosítsuk önmagunkban: „Akik Istent szeretik, minden javukra van...” Ne adjuk föl könnyen, elhamarkodottan a reménységet, ne váljunk pillanatnyi előnyökért megalkuvókká, elvtelenné, „ne dobjunk a kutyáknak azt, ami szent”: Istenszeretetünket, hitünket, becsületünket; ne válasszuk a „kárhozatra vezető széles utat”, hanem inkább az

„igazságra vezető keskeny ösvényt”, és maradjunk meg a reménységben a reménység Istenének oltalmában. Térjünk vissza a mi erősségünkhöz, hogy „megmaradhassunk csöndességben”, és nyugtasson meg bennünket annak tudata, hogy békességes türéssel gyümölcsöző lesz a mi reménységünk, mert „akik Istent szeretik, azoknak minden javukra van”. Ámen.

GYERŐ DÁVID

MAGÁNYOS EMBEREK?

Jn 16, 32b

„Papnak lenni könnyű dolog.” - mondhatnák az emberek egymás között, ha hétköznapijak során véletlenül előjönne ez a fogalom, s vele együtt mindaz, ami hozzá tartozik: az egyház, a vallás, a templom, a lelkész s a gyülekezet. „Egész héten át igazán nincs egyéb dolga, minthogy ama egyetlen vásárnapi munkanapjára készüljön, no meg a teológiát is azért végezte el, hogy megtanuljon prédikálni.” - teheti hozzá az, aki egy pillanatra meg is áll a kérdésnél. S akik esetleg egy egész percet rászánnak a témára, szebbnél szebb és eredetinelül eredetibb meglátásokat kapcsolhatnak hozzá: „Igaz, hogy egyszer-ször közbejön egy-egy temetés, keresztelezés, s az irodában is irogatni kell ezt-azt, de a papnál jobb dolga aztán kevés embernek akad a világon!” - zárja le magában a problémát az atyafi, vagy atyalány, s olyan megnyugodva evez át gondolatban más vizekre, mint aki ezzel a kérdéssel is tisztában van.

Mi lelkészek - tapasztalatlanságom és zöldfülűségem ellenére engedtesék meg így fogalmaznom - nem egyszer szembesülünk eme véleményekkel. Nem nyíltan ugyan, hiszen még ma, agyonmodernizált és már-már összes lehetséges korlátjától megszabadított világunkban is kényelmetlen az embereknek a lelkésszel, mint olyannal beszélni, de kerülő utakon, más szájából, pletykájából, szemlesütésekből, elhallgatott derülésekből azért világosan kihámozható ez a felfogás: „Papnak lenni könnyű dolog.”

Érdekes lenne felmérni, hogy a lelkészek maguk hogyan reagálnak ezekre a véleményekre. A könnyelműbbje valószínűleg legyintene: „Na és aztán? Miért nem lettél te is az, ha ilyen egyszerű?” A hevesebbje talán kikérné magának: „Van magának fogalma arról, hogy miket beszél?” A mérsékeltbbek pedig elkezdenék magyarázni, hogy ugye azért ezek mellett nyilván ott van a sok készülés, hiszen a jó pap holtig tanul, hogy ott van a sok lőtás-futás, hiszen az egyházköztség ügyvitelét is intézni kell, hogy ugyebár már lelkészként is kereskedelmi vagy mezőgazdasági szakemberek leszünk lassan, mert ha nem, a gyermekek éhen halnak, és így tovább.

És mindannyiunknak, akikben ott él a lelkiismeret, néha ki-nem-mondott közös felismerésként hasít bele a hivatástudatába a döbbenet: mindez csak a külsőség, mindez csak a felszín, amit a felületesen vizsgálódó világ is lát. És e békésnek, nyugodtnak, problémamentesnek látszó lepel alatt ott lapul a hosszú éjszakák álmatlanságában, befejezni nem tudott imádságokban,